

درس پانزدهم

مزدوران شیطان

سال گذشته در درس علوم با میکروب‌ها، چگونگی ورود آنها به بدن و نیز با راه‌های پیشگیری و مقابله با آنها آشنا شدیم.

دیدیم که میکروب‌ها با به خطر انداختن سلامتی ما، قدرت و کارایی بدن را کاهش می‌دهند. همچنین یاد گرفتیم که گویچه (گلبول) های سفید وظیفه مبارزه با میکروب‌ها و نابود کردن آنها را دارند.

بنابراین جسم ما به وسیله میکروب‌ها تهدید می‌شود، و در صورت رعایت نکردن بهداشت، یا عدم برهیز از غذاهای نامناسب و آلوده، به انواع بیماری دچار می‌شود.

حال، به نظر شما اخلاق و روح ما نیز در معرض ابتلا به میکروب‌ها و آلودگی‌ها قرار دارد؟ آیا در این دنیا چیزهایی هست که سلامتی اخلاقی ما را تهدید کند؟

واقعیت این است که **اخلاق** ما نیز به وسیله برخی رفتارها و عادت‌های ناپسند تهدید می‌شود. رفتارهایی همچون دروغ‌گویی، تبلی، غیبت، ناسزا گفتن و... همانند میکروب به جان اخلاق ما می‌افتد و اگر دیر بجنبیم و با این عادت‌ها و رفتارهای نادرست مبارزه نکنیم ممکن است زندگی خود را تباه نماییم و به بهشت زیبای خداوند نرسیم. کسی که مبتلا به اخلاق‌های ناپسند می‌شود در واقع **مريض** است و باید برای مداوای خود جاره اندیشی کند.

عامل اصلی انتشار میکروب‌های اخلاقی **شیطان** است. **شیطان** به وسیله آنها به درون روح ما نفوذ می‌کند و در صورت مقابله نکردن ما را در دست یافتن به **رستگاری** و **بهشت جاویدان** شکست می‌دهد.

حال برای چند لحظه به خودت فکر کن، چگونه فردی هستی؟ راست‌گو؟ امانت‌دار؟ کوشا؟ و... یا بداخلاق؟ بددهن؟ عجول؟ بی‌حال؟ دروغ‌گو؟ و... فکر می‌کنی کدام یک از این ویژگی‌ها، میکروب‌های نفوذی شیطان هستند؟ کدام یک از این رفتارها همچون گویچه (گلول) سفید، محافظ اخلاق شما هستند؟ تاکنون جقدر توانسته‌ای با این میکروب‌ها مبارزه کنی و خودت را در برابر آنها مقاوم کنی؟ این درس به معرفی برخی از رفتارها و عادت‌های ناپسند می‌پردازد که به دنبال آسیب زدن به اخلاق نیکوی شما هستند.

لحظه‌ای از رفتارها و عادت‌ها را در نظر بگیر که به اخلاق آسیب می‌رسانند کدام است؟
تبلیغ

۱- عجله

گاهی در حالی که خیلی عجله داریم، دنبال چیزی می‌گردیم؛ در چنین شرایطی حتی اگر آن چیز در کنار ما هم باشد، معمولاً نمی‌توانیم آن را پیدا کنیم. می‌دانید چرا؟

۲ (وقتی دچار شتاب‌زدگی می‌شویم، نمی‌توانیم خوب فکر کنیم و به همین دلیل از تصمیم‌گیری صحیح باز می‌مانیم و هر تصمیمی می‌تواند یک اشتباه بزرگ باشد) ۳ و حتی دچار اشتباهی می‌شویم چه احتمالاً حتی برای ما رقم می‌خورد.

۳ **حضرت علی علیه السلام می‌فرماید:** دوباره تصمیم‌گیری استعجال چه می‌خواهد؟

۴ (پشیمانی انسان عجول از همه مردم بیشتر است؛ زیرا عقل او وقتی

به کمکت می‌آید که دیگر کار از کار گذشته باشد) ۵

۶ انسان عجول با مشکل دیگری به نام دوباره کاری نیز روبه‌رو است؛ زیرا کاری که با عجله و بدون دقت انجام می‌دهد، بی‌نتیجه خواهد بود و دوباره مجبور است وقت و نیروی خود را صرف انجام درست همان کار کند.

۷ چرا انسان عجول با دوباره کاری روبه‌رو است؟

اندیشه؛ راه درمان

مردی نزد پیامبر صلی الله علیه و آله آمد و گفت ای رسول خدا، به من اندرزی دهید.

- اگر تو را اندرز دهم به آن عمل می کنی؟

- بله.

- آیا واقعاً عمل می کنی؟

- بله.

وقتی این پرسش و پاسخ برای سومین بار تکرار شد،

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: در راه خدا هرگاه تصمیم ها می فرمایید

چرا (هرگاه تصمیم گرفتنی کاری کنی، اول به نتیجه و عاقبت آن خوب

بیندیش. اگر دیدی نتیجه خوبی دارد، به تصصیت عمل کن و اگر دیدی

نتیجه اش تباهی و بدی است، از آن صرف نظر کن.)

حال آیا عجله و شتاب همیشه و در همه حال ناپسند است؟ آیا مواردی هست که عجله در آنها خوب باشد؟

انسانی را تصور کنید که می خواهد بولی را به عنوان صدقه به مستمندی بدهد. اگر او بعد از تصمیمش، فوراً این کار را نکند، شیطان به سراغش می آید و با بزرگ نشان دادن آن صدقه در ذهنش، او را قانع می کند که خودش به آن بول احتیاج بیشتری دارد و الان وقت این کار نیست و...

و یا وقتی صدای اذان را می شنویم، بهترین کار این است که کارهای دیگر را متوقف کنیم و به نماز بایستیم؛ زیرا اگر نمازمان را برای انجام کارهای دیگر به تأخیر بیندازیم، شیطان به طمع می افتد و ما را به کارهای دیگر مشغول می کند و همین طور کارهای دیگر و کارهای بعدی... .

به همین دلیل است که ^حبر انجام کارهای نیک هرگز نباید تأخیر و کوتاهی کنیم؛ بلکه باید در اولین فرصت آنها را به انجام برسانیم. ^ح

فصل پنجم کمالی

یعنی هر چه عمل ما را کارهای خیر باشد
خوب است یا خیر؟

توضیح دهید در هر یک از موارد زیر عجله و شتاب چه نتایج خوب یا بدی را به دنبال دارد؟
 ۱. جوانی بی در اندام
 ۲. کار خیر تا آخر انداختن
 ۳. زیاده انگیزی در مسائل درسی
 ۴. مورد توجه مردم کردن و از ادب انکار کردن

بلوغ به سؤالات اخلاقی	موضوع ۵ و ۶ در کتاب ۱
تعمیرگیری در کارها	
عبور از خیابان	

۱. ایمان صادق در جاده کمالی (دری شایسته)

تسلی

یکی دیگر از **حکمت های خلاق** که در قصه روح انسان نمود می کند **تسلی و تسکین** است.

امام صادق علیه السلام می فرماید:

۱۲) از تسلی و بی حالی به نیت

بیرهیز؛ زیرا که این دو، هم دنیا را

از تو خواهند گرفت و هم آخرت را. ۱۳)

انسان تسلی مانده همه از نعمت های روزگارش خدواورد و خوردار است؛ اما بدون اینکه برای هدف درستی تلاش کند. **اعمال اسلامی** و **غیبه** هسته های را بپورده هم می دهد و از آنها

کمتر استفاده می‌کند. او نمازش را به موقع نمی‌خواند، در درس خواندن کوتاهی می‌کند، در کارهای خانه به خانواده‌اش کمک نمی‌کند، و به نظافت و باکیزگی کمتر اهمیت می‌دهد و با بی‌نظمی و بی‌حالی، همواره اطرافیان را به زحمت می‌انمازد.

راه درمان

۱- دایماً در با تسبیح را بنویسد؟

برای درمان تسبیح جنت کار می‌توان انجام داد:

ج ۱) **الف) آینه نگری:** گاهی ما برخی کارها را انجام نمی‌دهیم، فقط به این دلیل که کمی سخت است و بر ایمن زحمت دارد. اما آیا تا به حال فکر کرده‌ایم که چنین رفتاری، چه ابتدای را برای ما به همراه دارد؟ ما می‌توانیم درس نخوانیم و وقتمان را فقط با بازی و تفریح بگذرانیم، اما در آینه به دلیل نداشتن کار یا موقعیت مناسب، همیشه در انزوه و حسرت گشته باشیم.

ع ۱) **ب) آینه نگری:** در باره آینه نگری هم می‌توانیم

ج ۱) هر کس امروز در کارش کوتاهی و سستی کند در آینه به غم و انزوه

متلا می‌شود. (ع ۱)

۲- در انگیزه برای در با تسبیح را بنویسد؟

ب) **دوستی با انسان‌های کونا:** همراهی دوستان کونا و دین سعی و تلاش آنها انگیزه بیشتری برای کار و فعالیت ایجاد می‌کند. همچنین مطالعه زندگی انسان‌های موفق که به دلیل سعی و تلاششان در طول تاریخ درخشیده‌اند، می‌تواند انگیزه ما را برای تلاش بیشتر دو چندان کند.

ج ۱) **تصمیم قاطع:** گاهی ما به جای اینکه دست به کار شویم و کاری را انجام دهیم، خیل برداری می‌کنیم و فقط می‌گوییم ای کاش این‌طور بشود یا چه می‌شد این‌طور می‌شد و...

اما با آرزو و کاشکی و خیل، کارها انجام نمی‌شوند؛ بلکه این خودمانیم که باید به جای امروز و فردا کردن، یک تصمیم جدی بگیریم و با توکل بر خداوند از همین امروز دست به کار شویم. امروز همان فردایی است که دیروز به انتظارش تیره بودی. به فرموده **امام علی علیه السلام** در راه درسا تسبیح را به سر راهند!

ج ۱) **راه درمان تسبیح:** عزم و اراده محکم

و جدی است. (ع ۱)

ب) **برنامه‌ریزی:** یکی از گام‌های

اصلی مبارزه با تسبیح، برنامه‌ریزی است.

اولویت بندی در برنامه ریزی
چگونه برنامه ریزی کنیم؟

ج ۱۳) برای برنامه ریزی، پیش از هر چیز، باید بینیم کارهایی که در یک ششانه روز باید انجام دهیم چیست؟ آنها را در برگه ای یادداشت کنیم. سپس کارهای مهم را از بقیه کارها جدا کنیم. واضح است که باید اول کارهای مهم تر را انجام داد و اگر وقتی باقی ماند به کارهای دیگر مشغول شد. ج ۱۴
به این اصل مهم برنامه ریزی، اولویت بندی گفته می شود.

به این روایات توجه کنید:

- ۱- شما نمی توانید به همه کارها، با هم بپردازید، بنابراین وقت خود را به کارهای مهم تر اختصاص دهید.
- ۲- هر کاری که برای انجام آن، وقتی را معین نکنی دچار تأخیر خواهد شد.
- ۳- کسی که خودش را به حساسی از خود عادت دهد، در انجام کارهایش سست نخواهد شد.
- ۴- کار اندکی که پیوسته انجام شود، بهتر از کارهای بسیاری است که گاهی انجام شوند و گاهی نشوند.

در این روایات به اصول برنامه ریزی اشاره شده است. با کمک درس «زمان را چگونه مدیریت کنیم» کتاب «تفکر و سبک زندگی» این اصول را استخراج کنید.

- اصل اول:
- اصل دوم:
- اصل سوم:
- اصل چهارم:

خودت را بشناس

- ۱- چرا انسان عجل نمی تواند تصمیم های درستی بگیرد؟
- ۲- دو راه مقابله با عجله و شتاب زدگی را بنویسید.
- ۳- توضیح دهید شخص تنبل چگونه دنیا و آخرت خود را از دست می دهد؟

۳ و ۴- غرر الحکم

۲- نهج البلاغه، حکمت ۲۸۵

۱- شرح نهج البلاغه، ج ۲، ص ۳۱۴

اِی

به تو پناه می بریم از وسوسه های شیطان زاده شده؛

و تکیه کردن بر دوغ و دوفریب های او؛

و افتادن در دام های او؛

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست؛

و در دل های ما راه ورود برای شیطان نگذار؛

خدایا! حرب باطلی را که شیطان در چشم ما می آراید به ما نشانسان؛

و چون شناسایی ما را از آن بازدار؛

و یاسوزان که چگونه با او سب و کنسیم؛

از خواب غفلت بیدارمان کن تا به او نگراییم؛

و با توفیق خود ما را در سکار با او یاری فرما.